

ФАКУЛТЕТ: ФИЛОЗОФСКИ
Број захтева: 05/2-787 17 20/6
Датум: 09.10.2025.

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

ВЕЋЕ ДРУШТВЕНО-ХУМАНИСТИЧКИХ НАУКА
(Назив већа научних области коме се захтев упућује)

ПРЕДЛОГ ЗА ИЗБОР
У ЗВАЊЕ ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА
(члан 75 Закона о високом образовању)

I – ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ ПРЕДЛОЖЕНОМ ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ НАСТАВНИКА

1. Име, средње име и презиме кандидата: Јелена (Ненад) Пешић
2. Предложено звање: ванредни професор
3. Ужа научна, односно уметничка област за коју се наставник бира: Социологија
4. Радни однос са пуним или непуним радним временом: пуно радно време
5. До овог избора кандидат је био у звању: доцент
у које је први пут изабран: 25.10.2016. године
6. за ужу научну област /наставни предмет: Социологија

II - ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ТОКУ ПОСТУПКА ИЗБОРА У ЗВАЊЕ

1. Датум истека изборног периода за који је кандидат изабран у звање: 06.07.2026. године
2. Датум започињања поступка: 13.06.2025. године
(датум упућивања иницијативе катедре или датум започињања поступка на други начин из чл. 6 Правилника о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду)
3. Датум и место објављивања конкурса: 06.08.2025. године у огласним новинама „Послови“ Националне службе за запошљавање, сајту Факултета и сајту Универзитета
4. Звање за које је расписан конкурс: ванредни професор

III – ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ ЗА ПРИПРЕМУ РЕФЕРАТА И О РЕФЕРАТУ

1. Назив органа и датум именовања Комисије: Изборно веће Универзитета у Београду – Филозофског факултета, 26.06.2025. године
2. Састав Комисије за припрему реферата:

Име и презиме	Звање	Ужа научна односно уметничка област	Организација у којој је запослен
---------------	-------	--	-------------------------------------

1) проф. др Младен Лазић, професор емеритус, Социологија, Универзитет у Београду-Филозофски факултет

2) проф. др Слободан Цвејић, редовни професор, Социологија, Универзитет у Београду-Филозофски факултет

3) проф. др Слободан Миладиновић, редовни професор, Социологија, Универзитет у Београду-Факултет организационих наука

3. Број пријављених кандидата на конкурс: 1

4. Да ли је било издвојених мишљења чланова комисије: /

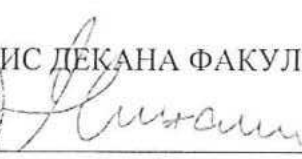
5. Датум стављања реферата на увид јавности : 03.09.2025. године

6. Начин (место) објављивања реферата: сајт Универзитета у Београду-Филозофског факултета

7. Приговори: /

IV – ДАТУМ УТВРЂИВАЊА ПРЕДЛОГА ОД СТРАНЕ ИЗБОРНОГ ВЕЋА ФАКУЛТЕТА:
25.09.2025. године

Потврђујем да је поступак утврђивања предлога за избор кандидата Јелене Пешић у звање ванредног професора вођен у свему у складу са одредбама Закона, Статута Универзитета, Статута факултета и Правилника о начини и поступку стицања звања и заснивање радног односа наставника Универзитета у Београду.

ПОТПИС ДЕКАНА ФАКУЛТЕТА

Проф. др Данијел Синани

Прилози:

1. Одлука изборног већа факултета о утврђивању предлога за избор у звање;
2. Реферат Комисије о пријављеним кандидатима за избор у звање;
3. Сажетак реферата Комисије о пријављеним кандидатима за избор у звање;
4. Доказ о непостојању правоснажне пресуде о околностима из чл. 72. ст. 4. Закона;
5. Изјава о изворности;
6. Други прилози релевантни за одлучивање (мишљење матичног факултета, приговори и слично).

Напомена: сви прилози, осим прилога под бројем 4, достављају се и у електронској форми.

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ
05/5-03 бр. 1626/1-III/3
25.09.2025. године
ЗЈ/ПС

На основу члана 75. став 2. Закона о високом образовању ("Сл. гласник РС", бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон, 67/2019, 6/2020 - др. закони, 11/2021 - аутентично тумачење, 67/2021, 67/2021 - др. закон и 76/2023) и члана 227. став 2. тачка 3. Статута, Изборно веће Филозофског факултета, на својој VII редовној седници, одржаној дана 25.09.2025. године, на предлог Комисије, донело је следећу

О Д Л У К У

Утврђује се предлог одлуке да се др **Јелена Пешић** изабере у звање ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА за ужу научну област: СОЦИОЛОГИЈА, тежиште истраживања: *Опита социологија*, на Одељењу за социологију, са пуним радним временом, на одређено време у трајању од пет година.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Филозофски факултет у Београду је на основу предлога декана Факултета и Одлуке Изборног већа Факултета о расписивању конкурса, објавио конкурс за избор у звање ванредног професора, за ужу научну област : СОЦИОЛОГИЈА, тежиште истраживања: *Опита социологија*, због потребе Факултета, Одељења за социологију.

Изборно веће Филозофског факултета, на седници одржаној дана 25.09.2025. године, разматрало је Извештај Комисије за припрему извештаја о пријављеним кандидатима, и утврдило да предложени кандидат др Јелена Пешић испуњава све услове прописане чланом 74. и 75. Закона о високом образовању ("Сл. гласник РС", бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон, 67/2019, 6/2020 - др. закони, 11/2021 - аутентично тумачење, 67/2021, 67/2021 - др. закон и 76/2023), чланом 135. Статута Универзитета (Гласник Универзитета у Београду, бр. 201/18, 207/19, 213/20, 214/20, 217/20, 230/21, 232/22, 233/22, 236/22, 241/22, 243/22, 244/23 245/23 и 247/23), као и услове прописане Правилником о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду, па је донета одлука као у изреци.

Доставити:

- 1х Универзитету у Београду
- 1х др Јелени Пешић
- 1х Одељењу за социологију
- 1х Стручном сараднику за радне односе
- 1х Одсеку за правне послове
- 1х Архиви

 ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА
проф. др Данијел Синани

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ
ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ		
ПРИМЉЕНО: 30.08.2025.		
Орг. јед.	Број	Примет
	151411	

Одлуком Изборног већа Филозофског факултета, од 26. 06. 2025. године, изабрани смо у Комисију за припрему реферата о кандидатима за избор у звање ванредног професора за ужу научну област **Социологија (тежиште истраживања Општа социологија)**, са пуним радним временом, на одређено време од пет година. Комисију чине: др **Младен Лазих**, професор емеритус Филозофског факултета Универзитета у Београду, др **Слободан Цвејић**, редовни професор Филозофског факултета Универзитета у Београду и др **Слободан Миладиновић**, редовни професор Факултета организационих наука Универзитета у Београду. Комисија је прегледала конкурсни материјал и у складу са Законом о високом образовању и Статутом Филозофског факултета подноси:

ИЗВЕШТАЈ

На оглас објављен у огласним новинама Националне службе за запошљавање *Послови* (број 1156-1157) и на сајту Филозофског факултета Универзитета у Београду дана 06. 08. 2025. године, пријавила се једна кандидаткиња, Јелена Пешић. Анализом приложене документације Комисија је закључила следеће:

Др Јелена Пешић, уз пријаву на конкурс, поднела је следећа основна документа: биографију, библиографију, прочитану личну карту, изјаву о изворности, извод из казнене евиденције, штампане примерке објављених радова, оверену копију дипломе о стеченом образовању – дипломирани социолог, оверену копију дипломе о академском звању доктор наука – социолошке науке, као и копију додатка дипломи.

Основни подаци о кандидаткињи, образовању и радном ангажману:

Јелена Пешић је рођена 05. 09. 1978. године у Београду, где је завршила основну и средњу школу. Основне студије социологије на Филозофском факултету у Београду уписала је школске 1997/1998. године, а завршила 2004. године, са просечном оценом

9,61. Докторирала је 2016. године на Филозофском факултету у Београду на студијском програму Социологија са темом *Вредносне оријентације у постсоцијалистичким друштвима Србије и Хрватске*, остваривши на докторским студијама просечну оцјену 10.00.

Од 2005. године Јелена Пешић запослена је на Одељењу за социологију Филозофског факултета Универзитета у Београду као асистент-приправник (реизабрана у ово звање 2009. године), потом као асистент (2012), односно доцент (први избор 2016. године, реизбор 2021. године).

Као асистент-приправник и асистент, Јелена Пешић је била ангажована на Одељењу за социологију Филозофског факултета у Београду, и то у оквиру курсева на основним студијама: Увод у социологију, Увод у социологију 2, Теорије о друштвеним променама, Статистика у друштвеним истраживањима – основе, Статистика у друштвеним истраживањима – анализа и Социолошки практикум. Избором у звање доцента (2016), Јелена Пешић, почев од 2017. године, држи наставу на мастер курсу Статистика у друштвеним истраживањима, потом предавања на курсевима основних студија социологије — Увод у социологију 2 и Теорије о друштвеним променама, односно вежбе на курсевима Теорије о друштвеним променама, Увод у социологију 2, Статистика у друштвеним истраживањима – основе, Статистика у друштвеним истраживањима – закључивање и Социолошки практикум. У склопу нове акредитације студијских програма на Филозофском факултету у Београду (2021), Јелена Пешић је ангажована на обавезним курсевима Теорије о друштвеним променама (вежбе и предавања), Статистика у друштвеним истраживањима – основе (вежбе) и Статистика у друштвеним истраживањима – закључивање (вежбе), на основним академским студијама социологије; потом, на изборним курсевима на мастер академским студијама социологије - Статистика у друштвеним истраживањима – анализа и Социологија друштвених покрета; и на курсевима Општа социологија (обавезни) и Напредна статистичка анализа друштва (изборни), на докторским студијама социологије.

Поред тога, почев од 2023. године, ангажована је као наставник на мастер студијском програму при Универзитету у Београду, Advance Data Analysis (Напредна анализа података), акредитованом за наставу на енглеском и српском језику, и то у оквиру

курсева: Big Data in Social Sciences, Analysis of International Research Datasets и Advanced Data Analysis in Social Sciences.

Током школске године 2007/08, држала је вежбе на Факултету за специјалну едукацију и рехабилитацију Универзитета у Београду, на курсу Методологија са статистиком.

Поред ангажмана на високошколским установама у Србији, Јелена Пешић је у мају 2022. године одржала гостујуће предавање на докторским студијама Факултета за политичке и друштвене науке у Фиренци, Италија (Faculty of Political and Social Sciences Scuola Normale Superiore). У оквиру исте високошколске установе, током 2024. године учествовала је у раду комисије за оцену докторске дисертације кандидаткиње Аиде Капетановић.

Током основних студија, Јелена Пешић била је добитница новчане стипендије Краљевине Норвешке (2000) и стипендије Британског савета (2000), у оквиру које је боравила у Међународном центру за образовање и тренинг у Боримуту, Велика Британија (International Teaching and Training Centre, Bournemouth, Great Britain).

У досадашњој каријери Јелена Пешић је учествовала у више од 10 програма стручних усавршавања у области научне теорије и методологије, како у земљи, тако и у иностранству, а два пута је била на студијским боравама на иностраним универзитетима: једносеместрални боравак током 2003. године на Универзитету у Тромсу, Норвешка (Social Science Faculty, University of Tromso, Norway, стипендија Истраживачког већа Норвешке /Research Council of Norway/), и студијски боравак током 2010. године у Центру за немачке и европске студије, на Универзитету у Минесоти, САД (Center for German and European Studies, University of Minnesota, USA).

Оцена педагошког рада:

Када је реч о педагошком раду, ваља рећи да Јелена Пешић има двадесет година педагошког искуства, које је праћено изузетно позитивним оценама педагошког рада на студентским евалуацијама. Просечна оцена током периода који је уследио након избора у звање доцента (2017-2024), је 4,76. На курсевима које је држала је оцењена на следећи

начин: Увод у социологију 2 (2017-2021), просечна оцена 4,76; Теорије о друштвеним променама (2017-2024), просечна оцена 4,67; Статистика у друштвеним истраживањима – основе (2017-2024), просечна оцена 4,83; Статистика у друштвеним истраживањима – закључивање, (2017-2024), просечна оцена 4,81; Социолошки практикум (2017-2021), просечна оцена 4,94; Општа социологија (2022), оцена 5,00; и Статистика у друштвеним истраживањима-анализа (2017), оцена 4,10.

Јелена Пешић је ангажована у развоју научно-наставног подмлатка, и то кроз супервизију педагошке праксе мастер студената у оквиру курса Теорије о друштвеним променама. Потом, у периоду од 2016-2025, Јелена Пешић је менторисала израду пет завршних радова на мастер студијама: 1. Ана Поповић, *Ставови према раду и флексибилност рада становника Велике Британије, Немачке, Шпаније, Чешке и Хрватске*, 2020; 2. Јелена Ризнић, *Пандемија патријархата: оптерећеност жена током ванредног стања услед пандемије вируса корона у Србији*, 2021; 3. Мила Ђорђевић, *Друштвене неједнакости у кривичноправном систему Сједињених Америчких Држава*, 2023; 4. Богољуб Хомшек, *Концепт неолиберализма у домаћој науци о друштву*, 2024; 5. Катарина Годић, *Мобилизационе стратегије еколошких организација и покрета у Србији*, 2024.

Уз то, менторисала је израду једне докторске дисертације, која је одбрањена и једне чија је израда у току: 1. Јована Зафировић, *Чиниоци субјективне несигурности посла: компаративна европска перспектива*, одбрањена 2025; 2. Његош Вујадиновић (коменторка са Наташом Јовановић-Ајзенхамер), *Комодификација православља: друштвени актери, праксе и стратегије отпора*, чија је израда у току.

Поред тога, била је ангажована у две комисије за одбрану докторске дисертације (једне у земљи, једне у иностранству): 1. Александар Королија, *Теорија идеолошке хегемоније и империјална фаза капитализма*, одбрањена 2024. године на Филозофском факултету у Београду; и 2. Аида Капетановић, *The Guardians of the Rivers: Environmental Struggles in Bosnia and Herzegovina and Serbia*, Факултет за политичке и друштвене науке у Фиренци, Италија (Faculty of Political and Social Sciences Scuola Normale Superiore), одбрањена 2024.

Учествовала је у дванаест комисија за одбрану и оцену завршног рада на мастер студијама и у шест комисија за оцену научне заснованости теме докторске дисертације. Коначно, учествовала је у раду више комисија за избор у наставна и научна звања.

Јелена Пешић је дала значајан допринос унапређењу и иновацији студијског програма Одељења за социологију, пре свега кроз увођење нових курсева: *Социологија друштвених покрета* на мастер академским студијама и *Напредна статистичка анализа друштва* на докторским академским студијама социологије (програм из 2021. године), у сарадњи са другим колегама са Одељења за социологију. Као чланица Комисије за акредитацију и Комисије за мање измене студијског програма, била је активно укључена у процес реструктурисања студијских програма на Одељењу за социологију током процеса акредитације нових студијских програма (2021).

Поред тога, значајан допринос унапређењу наставе дала је и на курсевима у чијем извођењу је и раније учествовала (у звању асистента). Поменимо, на пример, то да самостално монографско дело кандидаткиње Јелене Пешић, *Теорије зависности. Капитализам из визуре периферије*, попуњава празнину у литератури на српском језику која се бави теоријама зависности, а које се обрађују као засебна тематска целина у оквиру курса на основним студијама социологије *Теорије о друштвеним променама*. Поред тога, у склопу рада на курсу *Социолошки практикум* на основним академским студијама кандидаткиња је била ангажована у интензивном раду са малим групама студената, подржавајући их у осмишљавању и реализацији самосталних истраживачких пројеката, уз континуирану комуникацију и супервизију. На курсевима *Статистика у друштвеним истраживањима – основе* и *Статистика у друштвеним истраживањима – закључивање* (основне студије) и *Статистика у друштвеним истраживањима – анализа* (мастер студије), кандидаткиња је обучавала студенте и студенткиње да примењују савремене методе статистичке анализе у програмима за обраду података. Рад на овим курсевима је подразумевао подстицање студената и студенткиња на израду мањих студентских истраживачких пројеката, али и на укључивање у истраживачке активности у склопу пројеката који су се реализовали у оквиру Института за социолошка истраживања. Поменимо само *Европско друштвено истраживање*, пројекат са којим се студенти примарно упознају на настави у оквиру курса *Статистика у друштвеним истраживањима-закључивање*, кроз рад на међународним базама података, а у чијој

реализацији добијају прилику да се укључе кроз активности анкетирања, кодирања и анализе података.

Уз то, као координаторка докторских студија у периоду од 2021. до 2024. године, Јелена Пешић је одржавала континуирану комуникацију са студентима, пружајући им правовремене и прецизне информације у вези са програмом, организацијом наставе и административним обавезама током студија.

Допринос кандидаткиње Факултету, Универзитету и широј академској заједници:

Поред ангажмана у настави, Јелена Пешић је (била) ангажована у стручним телима на Филозофском факултету у Београду. Током периода 2009-2010 била је ангажована у Комисији за научну, наставну и техничку документацију Филозофског факултета, потом Комисији за обезбеђење квалитета и самовредновање (2010-2012), Комисији за научноистраживачки рад (2018-2021, 2021-2024) и још једном у Комисији за наставну, научну и техничку документацију (2024-). У 2010. години је била чланица координационе групе за организовање пријемног испита на Филозофском факултету у Београду; потом, током 2013. и 2016-2018 била је чланица Комисије за израду теста знања из социологије на пријемном испиту Филозофског факултета у Београду; од 2021. године је чланица Комисије Одељења за социологију за пријемни испит на докторским студијама социологије, а од 2023. године и чланица Комисије Одељења за социологију за диференцијални испит за упис на докторске студије. Поред тога, била је чланица Комисије за акредитацију Одељења за социологију (2019-2021) и Комисије за мање измене студијског програма (2023-2024). У периоду 2021-2024 била је координаторка докторских студија на Одељења за социологију. Коначно, током 2015. и 2017. године била је чланица Регионалне комисије за оцену радова ученика средњих школа на такмичењу из социологије (у организацији Српског социолошког друштва).

Од 2021. године, чланица је Социолошког научног друштва Србије. Такође, у периоду 2010-2024 била је представница Универзитета у Београду у међународној организацији Scholars at Risk.

Научно-истраживачки ангажман:

Јелена Пешић је током своје академске каријере учествовала у реализацији многобројних домаћих и међународних академских истраживачких пројеката:

- **2024:** ESS Advanced Translation, Gesis.
- **2021–** : Пројекти Министарства науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије у склопу финансирања научноистраживачког рада на Универзитету у Београду – Филозофском факултету.
- **2021 –** : Европско друштвено истраживање, Србија/European Social Survey, Serbia, Министарство науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије, Универзитет у Београду – Филозофски факултет, Институт за социолошка истраживања и Институт друштвених наука, Београд.
- **2020-2023:** Transnational Political Contention in Europe, Erasmus +, Jean Monnet Network, European Commission, Univerzitet u Beogradu
- **2018-2021:** Advanced Data Analytics in Business, Erasmus +, European Commission, Univerzitet u Beogradu
- **2021:** Човек и друштво у време кризе (Филозофски факултет у Београду)
- **2011-2020:** Изазови нове друштвене интеграције у Србији: концепти и актери, Институт за социолошка истраживања, пројекат бр. 179035
- **2020:** ESS – PUSH TO WEB (Институт за социолошка истраживања Филозофског факултета у Београду)
- **2020:** Мобилност грађана Србије током пандемије изазване коронавирусом, Институт за социолошка истраживања Филозофског факултета у Београду
- **2019-2020:** Western Balkans Group on Political Clientelism (Institute for Sociological, Political and Judicial Research, Ss. Cyril and Methodius University in Skopje (ISPJR-UKIM), Faculty of Philosophy, University of Belgrade and Faculty of Social Sciences, University of Tirana, Western Balkan Fund)
- **2017-2018:** Accession of Serbia to the mechanism of the European Social Survey – ESS Round 9 (носилац пројекта: Институт за социолошка истраживања Филозофског факултета у Београду)

- **2014-2015:** Informal Networks Between Politics and Economy in Serbia and Kosovo, SeCons, Regional Research and Promotion Program
- **2011-2012:** CAPITO: Understanding Nascent Capitalism in Eastern Europe (Institute for Human Sciences, Vienna and Bank of Austria)
- **2005-2010:** Друштвени актери и друштвене промене у Србији, Министарство просвете, науке и технолошког развоја
- **2007-2009:** InTune: Integrated and United? A Quest for Citizenship in an Ever Closer Europe, European Commission, 6th Framework Program
- **2005-2007:** DIOSCURI: Eastern Enlargement - Western Enlargement. European Economy and Society After the Accession, European Commission, 6th Framework Program
- **2003-2004:** SEESSP: South East European Social Survey Project, Ministry of Foreign Affairs - Norway, Institut za sociološka istraživanja Filozofskog fakulteta u Beogradu

Своје научне радове је излагала на више од 25 домаћих и међународних научних конференција и скупова. Поред тога, била је чланица организационог одбора једног домаћег научног скупа (*Глобална криза неолибералног облика капиталистичке регулације и локалне последице: случај Србије* одржаног 2017. године на Филозофском факултету у Београду) и научног и организационог одбора два међународна научна скупа: 1. *Political Clientelism in the Western Balkans*, у организацији Института за социолошка, политиколошка и правна истраживања, Свети Ћирило и Методије (Institute for Sociological, Political and Judicial Research, Ss. Cyril and Methodius University in Skopje), Филозофског факултета Универзитета у Београду (Faculty of Philosophy, University of Belgrade) и Факултета друштвених наука Универзитета у Тирани (Faculty of Social Sciences, University of Tirana) (2020), и 2. *Sociological Perspectives on Contemporary Post-Yugoslav Societies*, Социолошког научног друштва Србије (2023).

Јелена Пешић је чланица редакција часописа *Corvinus Journal of Sociology and Social Policy*, Универзитета Корвинус (Corvinus University) из Мађарске, као и часописа *Социологија*, Социолошког научног друштва Србије и Института за социолошка истраживања Филозофског факултета у Београду. Такође, чланица је међународног издавачког савета часописа *Ревуја за социологију*, Хрватског социолошког друштва. Осим

тога, била је и рецензенткиња радова у низу домаћих и међународних научних часописа у области друштвених и хуманистичких наука (попут *Politics, Groups and Identities*, из Сједињених Америчких Држава, *Southeast European and Black Sea Studies*, из Велике Британије, *Slovensky narodopis*, из Пољске, *Corvinus*, из Мађарске, *Друштвених истраживања и Миграцијских тема*, из Хрватске, *Организације*, из Словеније, *Социологије*, *Социолошког прегледа*, *КСИО*, *Становништва*, *Правних анала*, *Филозофије и друштва* и *Критике*, из Србије). Рецензирала је три монографске публикације: 1. Бабовић, Марија, Станојевић, Драган, Милиновић, Јелена, Петровић, Ирена и Стефановић Стефан. 2016. *Родне неједнакости у Републици Српској из перспективе животних токова*. Бања Лука: Родни центар – Центар за равноправност и равноправност полова Владе Републике Српске; 2. Радоман Марија. 2020. *Вредносне оријентације ученика средњих школа у Србији: Истраживање 2019*. Београд: Хелсиншки комитет за људска права у Србији и Институт за социолошка истраживања, Филозофски факултет у Београду; и 3. Зафировић Јована. 2025. *Доба неизвесности: несигурност посла у савременом друштву*. Београд: Институт друштвених наука.

Јелена Пешић је ауторка (и коауторка) већег броја научних радова објављених у домаћим и међународним научним часописима и зборницима радова, те две самосталне и две коауторске монографије (самосталне монографије: *Теорије зависности. Капитализам из визуре периферије /2025/* и *Промена вредносних оријентација у постсоцијалистичким друштвима Србије и Хрватске /2017/*; коауторске монографије: *Making and Unmaking State-Centered Capitalism i Serbia /2012/*, коауторство са М. Лазићем; и *Sociology in Serbia. A Fragile Discipline /2022/*, коауторство са Иваном Спасић и Маријом Бабовић). Поред тога, уредила је један зборник радова са националне научне конференције (*Србија у условима глобалне кризе неолибералног облика капиталистичке регулације*, уреднице: Пешић Јелена, Бацковић Вера и Мирков Анђелка) и два тематска броја часописа *Социологија* (број 4 у 2023. години, заједно са Предрагом Цветичанином, и број 2 у 2021. години, заједно са Драганом Станојевићем, Вером Бацковић и Јелисаветом Петровић).

До сада је у каријери објавила три рада у категорији М10, петнаест радова у категорији М20, три рада у категорији М30, три рада у категорији М60, тринаест радова у категорији М40 (укључујући четири монографије), и три рада у категорији М50.

Научни допринос у периоду након првог избора у звање доцента:

Од првог избора у звање доцента (2016-2025) објавила је једанаест радова у категорији М20, један рад у категорији М10, три рада у категорији М30, два рада у категорији М60, два рада у категорији М50 и седам радова у категорији М40 (укључујући самосталне и коауторске монографије).

У категорији М20 је током периода 2016-2025 објавила три самостална рада, два коауторска рада у којима је прва ауторка и шест радова у којима је друга ауторка. По категоријама, реч је о једном раду у врхунској М21а+ категорији, једном раду у категорији М22, четири рада у категорији М23, једном раду у категорији М24+ и четири рада у категорији М24:

1. коауторски рад са Јелисаветом Вукелић, из 2023. године - The unusual weakness of the economic agenda at protests in times of austerity: the case of Serbia. *East European Politics*, 39(4), 645–665. <https://doi.org/10.1080/21599165.2023.2164850>. ISSN: 2159-9165 (М21а+);

2. коауторски рад са Младеном Лазићем, из 2024. године - Values, norms and social dynamics. *Philosophy and Society/Filozofija i društvo* 35(3): 703-724. doi: [10.2298/FID2403703L](https://doi.org/10.2298/FID2403703L). ISSN: 0353-5738 (М22);

3. потом, коауторски рад са Мином Петровић, из 2023. године - Potentials and Obstacles for the Transnationalisation of Recent Environmental Struggles in Serbia, у часопису *Sociologija i prostor* 61(2): 397-422. doi: [10.5673/sip.61.2.7](https://doi.org/10.5673/sip.61.2.7). ISSN: 1846-5226 (М23);

4. још један коауторски рад са Јелисаветом Вукелић, овога пута из 2022. године - Europeanisation from below at the semi-periphery: the movement against small hydropower plants in Serbia, у часопису *Социологија* 64(1): 5-27. doi: [10.2298/SOC2201005P](https://doi.org/10.2298/SOC2201005P). ISSN: 0038-0318 (М23);

5. коауторски рад са Аном Бирешев и Тамаром Петровић Трифуновић, из 2021. године - Political disaffection and disengagement in Serbia, у часопису *Социологија* 63(2): 355-380. doi: [10.2298/SOC2102355P](https://doi.org/10.2298/SOC2102355P). ISSN: 0038-0318 (М23);

6. самостални ауторски рад из 2020. године - COVID 19, Mobility and Self-Isolation. Experiences of Serbian Citizens in the Times of Global Pandemic, *Sociologija*, 62(4): 467-485, <https://doi.org/10.2298/SOC2004467P>, ISSN: 0038-0318 (М23);

7. коауторски рад са Јелисаветом Петровић, из 2017. године - Између интеграције, безбедности и хуманитарности: ставови грађана Србије о мигрантима, *Становништво* 55(2): 25-51, ISSN: 0038-982X, DOI: 10.2298/STNV1702025P (M24+);

8. самостални ауторски рад из 2017. године - Политичка партиципација учесника протеста против диктатуре, *Социологија* 59(4): 452 - 475, ISSN: 0038-0318; DOI: 10.2298/SOC1704452P (M24);

9. потом, још један самостални ауторски рад из 2017. године - Економски либерализам у друштвима Србије и Хрватске током периода постсоцијалистичке трансформације: упоредна емпиријска анализа, *Социолошки преглед*, 51(1): 29-58; ISSN: 0085-6320; DOI: 10.5937/socpreg1701029P (рад је настао на основу налаза из одабраних поглавља докторске дисертације) (M24);

10. коауторски рад са Младеном Лазићем, из 2020. године - The Stabilisation of the Capitalist Order and Liberal Value Orientations in Serbia, *Sudosteuropa. Journal of Politics and Society*, 68(3): 386-407, <https://doi.org/10.1515/soeu-2020-0028>, ISSN: 0722-480X (M24); и, коначно,

11. још један коауторски рад са Младеном Лазићем, из 2017. године - Making a new consensual elite in Serbia, *Corvinus Journal of Sociology and Social Policy* 8(3): 195 - 219, ISSN: 2062-087X, DOI: 10.14267/cjssp.2017.3S.09 (M24).

У категорији M10 објавила је коауторски рад са Маријом Бабовић и Иваном Спасић, под називом The role of sociology in post-socialist transformation in Serbia, у оквиру монографске публикације коју су уредили Борут Рончевић и Тамара Беседњак Валич, 2024. године: *Sociology and Post-Socialist Transformations in Eastern Europe. A Cultural Political Economy Approach*. Cham: Springer (странице. 371-399). doi: https://doi.org/10.1007/978-3-031-65556-2_19. ISBN: 978-3-031-65555-5. (M14).

Самосталну научну монографију националног значаја, под називом *Теорије зависности. Капитализам из визуре периферије*, којом је кандидаткиња Јелена Пешић испунила један од обавезних услова за избор у звање ванредног професора, објавио је Институт за социолошка истраживања Филозофског факултета Универзитета у Београду 2025. године (ISBN: 978-86-6427-365-7; doi: [10.46793/6427.365.7.Pesic](https://doi.org/10.46793/6427.365.7.Pesic)). Поред тога, 2017. године, исти издавач је објавио кандидаткињину самосталну монографију проистеклу из докторске дисертације — *Промене вредносних оријентација у постсоцијалистичким*

друштвима Србије и Хрватске (ISBN: 978-86-6427-064-9). Ова књига је добила награду „Војин Милић“ Српског социолошког друштва, за најбољу социолошку монографију у 2017. години. Коначно, 2022. године, у издању реномираног међународног издавача (Springer Nature, Palgrave Macmillan), изашла је кандидаткињина коауторска монографија *Sociology in Serbia. A Fragile Discipline*. ISBN: 978-3-031-12484-6; <https://doi.org/10.1007/978-3-031-12485-3> (коауторке: Ивана Спасић и Марија Бабовић).

Поред три побројане монографске публикација, током периода 2016-2025 Јелена Пешић је, као ауторка или коауторка, објавила четири рада, то јест поглавља у домаћим научним монографијама и зборницима радова, из категорије М40: 1. Пандемија и неолиберални дискурси. У: Спасић, Ивана (ур.) (2021) *Пандемија, друштво и симболички поредак: јавни дискурси у кризи изазваној пандемијом КОВИД-19*. Београд: Филозофски факултет Универзитета у Београду (стр. 103-121). ISBN: 978-86-6427-178-3 (М45); 2. Ставови према родној подели улога у Србији 1989-2018. У: Ћопић, Сања, Антонијевић, Зорана (ур.) (2021) *Феминизам, активизам, политика: производња знања на полу-периферији*. Београд: ИКСИ (стр. 195-224). ISBN: 978-86-80756-42-4 (М44), у коауторству са Драганом Станојевићем; 3. Политичка компетенција и консолидација капитализма у Србији: анализа недавања одговора на ставове о пожељном политичком и економском поретку. У: Лазић, М., Цвејић, С. (ур.) (2019) *Стратификацијске промене у периоду консолидације капитализма у Србији*, Београд: Филозофски факултет, Универзитет у Београду, Институт за социолошка истраживања, стр. 247-274, ISBN: 978-86-6427-124-0 (М44), у коауторству са Тамаром Петровић Трифуновић и Аном Бирешев; и 4. Вредносне оријентације политичке елите: политички и економски либерализам. У: Лазић, Младен (ур.) (2016) *Политичка елита у Србији у периоду консолидације капиталистичког поретка*, Београд: Институт за социолошка истраживања и Чигоја, стр. 109-141, ISBN: 978-86-531-0260-9 (М45), у коауторству са Тањом Свилановић.

Два рада у категорији М50 је током периода 2016-2025 објавила у коауторству, оба у страним часописима. Потом, током истог периода објавила је у целости пет радова са међународних и домаћих конференција, категорија М30 и М60:

1. у коауторству са Аном Бирешев и Тамаром Петровић Трифуновић, рад под називом *More (of) Democracy: European Citizens' Views and Evaluations of Democracy*, из 2024. године у часопису *Годишњак за социологију* 20(32): 11–37. ISSN 1451-9739 (М33);

2. потом, у коауторству са Марком Милошевићем, рад под називом *Political Clientelism and Private Security Sector in Serbia*, у оквиру зборника радова са конференције, који је уредио Јован Близнаковски (2021) *Political Clientelism in the Western Balkans*. Institute for Sociological, Political and Judicial Research, Ss. Cyril and Methodius University in Skopje (стрaне: 109-133). ISBN: 978-9989-633-57-7 (M33);

3. са Маријом Бабовић и Драганом Станојевић објавила је 2017. рад под називом *The Culture of Political Clientelism - Values and Norms Underpinning Clientelist Relations and Practices in Serbia*, у посебном тематском броју часописа *Социолошка ревија* Филозофског факултета из Скопља, посвећеном радовима са међународне конференције (*Sociological Review* 18(2): 43-65, ISSN: 1409-5513) (M33);

4. самостални рад под називом Допринос Војина Милића проучавању глобалних неједнакости у производњи знања: теоријско разматрање употребе концептуалног пара центар-периферија у проучавању организације науке, у оквиру зборника радова са конференције који су уредиле Манић Жељка и Анђелка Мирков, 2022. године - *Социолошко наслеђе Војина Милића - 100 година од његовог рођења*. Београд: ИСИ ФФ (стр. 105 -125). ISBN: 978-86-6427-259-9 (M63);

5. и самостални рад под називом Карактеристике структурне и вредносно-идеолошке дивергенције између становништва и елита у контексту глобалног успона и кризе неолиберализма: случај Србије, у публикацији коју су уредиле Пешић, Ј., Бацковић, В., Мирков, А. (2018) *Србија у условима глобалне кризе неолибералног облика капиталистичке регулације*. Београд: Филозофски факултет Универзитета у Београду, Институт за социолошка истраживања (стр. 29-52) ISBN: 978-86-6427-100-4 (M63).

На основу прегледа побројаних радова, јасно је да је кандидаткиња испунила, па и премашила обавезне минималне услове неопходне за избор у звање ванредног професора.

Анализа одабраних радова:

Увидом у садржај објављених радова може се видети усмереност кандидаткињиног научног рада на неколико ширих социолошких тема, попут разматрања услова и актера друштвених промена, елемената друштвене структуре, друштвене свести и друштвене акције, али и на бављење научном, односно социолошком теоријом. Иницијална претежна

усмереност на проучавање услова и чинилаца промене друштвене свести (односно, вредности и вредносних оријентација), допуњена је новим темама, а посебно оним које се односе на услове и облике колективне мобилизације у Србији (кроз истраживање протеста, политичке партиципације и еколошких мобилизација) и њихову повезаност са обрасцима друштвеног (класно-слојног) структурисања. Истраживања клијентелистичких образаца, који се структуришу у савременом друштву Србије и одређују специфичности његовог развоја, која је ауторка започела током претходног изборног периода, добила су нову разраду. Поред тога, приметна је кристализација два нова подручја научног интересовања током овог периода: једно, које иде у правцу разматрања теорија зависности и њихове примене у савременим социолошким анализама, и друго, које се односи на рефлексивна истраживања социолошког дисциплинарног развоја и његовог доприноса различитим друштвеним процесима, попут пост-социјалистичке трансформације. Уз то, приметан је континуитет у анализама савремених друштвено-историјских феномена, који се огледа у настојању да се они контекстуално ситуирају и одреде растућом доминацијом неолибералних политика, с једне стране, и глобалне неједнаке поделе рада, с друге. Иако се велики број радова Јелене Пешић одликује изразито емпиријским усмерењем, заснованим на квантитативној методологији, у њеном раду све су учесталији и примери примене квалитативних истраживачких поступака, као и прилози који се у потпуности ослањају на теоријску анализу. У наставку прилажемо кратак приказ неколико најважнијих радова, разврстаних према тематској усмерености.

Први међу њима је монографија *Теорије зависности. Капитализам из визуре периферије*, самостално ауторско дело у оквиру којег кандидаткиња пружа преглед основних идеја широке групе становишта која се називају теоријама зависности, историјских услова њиховог настанка, теоријских корена из којих су црпеле своју инспирацију, као и рукаваца у оквиру којих су се развијале. Реч је о прегледној монографској публикацији обима 203 стране (са литературом), која својим садржајем покрива део градива курса Теорије о друштвеним променама (у оквиру којег је кандидаткиња ангажована на основним студијама социологије Филозофског факултета у Београду), а које до сада није на систематски начин било обрађено у домаћој научној литератури. Монографија је подељена у девет поглавља. У почетним поглављима ауторка пружа преглед различитих одређења појма зависности, на темељу којег су теорије којима

је монографија посвећена добиле и име, посебно се осврћући, у оквиру засебног поглавља, на различите класификације теорија/приступа зависности. Указујући на њихову разноврсност, Јелена Пешић се приклања становишту које указује да је реч о лабаво повезаним приступима, чија је заједничка карактеристика заинтересованост за анализу друштвено-економске и политичке ситуације у периферијским земљама с обзиром на условљавајуће ефекте спољашњих чинилаца на унутрашње структурисање ових друштава. Комбинујући различите класификације, она дели ове приступе на три широке групе теорија – структуралистичке, радикалне и реформистичке, посвећујући свакој од њих засебно поглавље. Поред тога, ауторка, у општим цртама, разматра историјске околности које су довеле до развоја ових теоријских становишта на тлу Латинске Америке, указујући посебно на значај колонијалне зависности и последице које је она имала у пост-колонијалном периоду на ограничене могућности аутономног развоја привреда латиноамеричких земаља. Посебно поглавље посвећено је разматрању теоријских основа на којима израстају теорије зависности. Поглавље је подељено три уже целине: једну, посвећену елементима Марксове теорије, другу, у којој пружа преглед кључних елемената класичних теорија империјализма (то јест, приказ становишта Џона Хобсона, Розе Луксембург, Рудолфа Хилфердинга, Владимира Иљича Лењина и Николаја Бухарина), и трећу, у којој се детаљније разматра становиште америчког економисте Пола Барана, који се сматра непосредним претечом радикалних приступа зависности и једним од њихових најзначајнијих популаризатора у оквиру западне академске заједнице. У оквиру структуралистичких приступа, ауторка издваја становиште аргентинског економисте Раула Пребиша и његов утицај на развој тзв. ЕЦЈА школе, указујући на чињеницу да је управо овај аутор увео концептуални пар центар-периферија у научну апаратуру. Поред тога, осврће се на даље дораде структуралистичког приступа и његову допуну историјском перспективом у радовима бразилског економисте Селса Фуртада и његовог колеге из Чилеа, Освалда Сункела. Радикални приступи су представљени приказом становишта немачко-америчког економисте Андре Гундер Франка (који даље развија идеје Пола Барана), потом спојем радикалне и структуралистичке перспективе у оквиру приступа његовог чилеанског колеге, Теотонија Дос Сантоса (који је, уједно, и најзаслужнији за институционални развој радикалних приступа на тлу Латинске Америке, у оквиру Центра за друштвено-економске студије Универзитета у Чилеу), те, коначно,

њиховом разрадом ван латиноамеричког тла, у оквиру становишта египатско-француског економисте Самира Амина. Посебно поглавље посвећено је реформистичком приступу Фернанда Кардоза и Енца Фалета, у оквиру којег се указује на значај унутрашњих чинилаца и њихову интеракцију са спољним структурама зависности, као и на класне сукобе и савезе, чија специфична историјска констелација указује на могућности и ограничења за развој у оквиру ситуација зависности. У више наврата, ауторка указује на сличности, али разлике и односе између теоријских перспектива које су понуђене у оквиру поменутих приступа, као и на научне дебате које су ови приступи инспирисали (посебно у оквиру савремене марксистичке мисли о друштву). Коначно, у нешто сведенијој форми, она нуди разматрања сличности и разлика између радикалних приступа зависности и светско-системске перспективе, коју су развијали амерички социолог Имануел Волерстин, италијански социолог Ђовани Ариги, али и поједини теоретичари зависности (попут Андре Гундер Франка), чији су приступи током времена еволуирали.

На сличну тематску усмереност, али нешто конкретизованију, наилазимо у оквиру самосталног ауторског конференцијског рада под називом **Допринос Војина Милића проучавању глобалних неједнакости у производњи знања: теоријско разматрање употребе концептуалног пара средниште-периферија у проучавању организације науке**, објављеном у оквиру зборника *Социолошко наслеђе Војина Милића - 100 година од његовог рођења*. Реч је о покушају да се сагледа допринос југословенског социолога Војина Милића конституисању релативно новог поља социолошког научног проучавања у оквиру којег се категоријални апарат теорија зависности и светско-системске перспективе примењивао на проучавање неједнакости у производњи, валидацији и дистрибуцији научног знања. Иако је Милићев приступ нешто шири од онога који употребљавају теоретичари зависности, у оквиру овог текста Јелена Пешић посебно указује на релевантност појмова попут академског центра, полупериферије и периферије, али и интелектуалног империјализма, академске зависности, академског екстрактивизма, епистемицида и академског капитализма, позивајући се, пре свега, на савремене постколонијалне приступе у оквиру социологије сазнања.

Следећа публикација која је предмет приказа и анализе је коауторски рад Јелисавете Вукелић и Јелене Пешић, **The unusual weakness of the economic agenda at protests in times of austerity: the case of Serbia**, објављен у међународном часопису

категорије M21a+, *East European Politics*. Ова публикација указује на новију тематску усмереност радова кандидаткиње на проучавање друштвених покрета и анализу савремених колективних мобилизација у Србији. У оквиру поменутог рада, Јелена Пешић и Јелисавета Вукелић указују на класну подлогу мобилизација у оквиру протеста *Против диктатуре* (2017) и *Један од пет милиона* (2019), настојећи да одговоре на питање због чега су економски захтеви били маргинално присутни у оквиру поменутих протестних таласа, упркос чињеници да је реч о колективним мобилизацијама које су се одвијале у контексту обележеном мерама штедње. Анализа је заснована на квантитативним подацима добијеним анкетним истраживањима учесника два протестна таласа. Излажући налазе истраживања, ауторке констатују да примарно срењекласни састав учесника ових протеста као исход има то да се незадовољство недовршеним процесом демократизације махом исцрпљује кроз артикулацију захтева који су примарно политичке природе, док се економске тешкоће, изазване мерама штедње, не појављују као горуће за ову друштвену групу. Оне указују да изостанак економских захтева може бити последица мањка класне солидарности, који се јавља услед неколико фактора: доминације неолибералног дискурса којим се изостанак редистрибутивних политика легитимише; потом услед маргинализације левих политичких идеја и непостојања левих политичких партија и слабости синдиката, то јест организација које би могле да артикулишу економске тешкоће оних друштвених група које се појављују као “губитници” процеса постсоцијалистичке трансформације обележеног неолибералним реформама; уз то, указују и на постојање клијентелистичких мрежа, које представљају инструмент контроле политичког ангажмана нижих друштвених слојева, доприносећи да реалне, материјалне неједнакости, буду потпомогнуте симболичким поделама у друштву Србије.

Тематски сличан, али конципиран из нешто другачије перспективе – приступа који се фокусира на политичку партиципацију – је и коауторски текст, објављен у часопису *Социологија*, под називом **Political disaffection and disengagement in Serbia**. Реч је о квантитативној анализи података Европског друштвеног истраживања (из 2018 године), чији је основни циљ био да се на подацима добијених анкетирањем грађана Србије тестирају теоријски модели о корелатима политичке партиципације. Ауторке (Пешић Јелена, Бирешев Ана и Петровић Трифуновић Тамара) најпре издвајају две кључне димензије – отклон од политике и дезангажман, настојећи да утврде однос два феномена,

али и ефекат потенцијалних предиктора, попут пола, старости, степена образовања, материјалног статуса, националне и европске идентификације и политичког незадовољства, на различите аспекте отклона од политике и дезангажмана. Отклон од политике је представљен двема поддимензијама – степеном поверења у политичке институције (институционално или политичко поверење) и проценом респонзивности политичког система на могућност политичког ангажмана грађана (спољна политичка ефикасност), док је дезангажман испитиван кроз димензије интерне политичке ефикасности (односно индивидуалне самопроцене политичке освешћености и способности за политички ангажман) и различитих облика политичке партиципације. Налази анализе указују да су степен интерне и екстерне политичке ефикасности, као и степен поверења у институције у Србији релативно ниски, у поређењу са другим европским друштвима, док је степен политичке партиципације на нешто вишем нивоу. Ови налази указују и на занимљиву контрадикторност, која се огледа у томе да рекордно ниска интерна политичка ефикасност не кореспондира забележеном степену политичке партиципације. Ауторке интерпретирају овај налаз постојањем повољне структуре политичких могућности у оквиру друштва Србије која стимулише сталне политичке мобилизације и која се неретко завршава изливима масовног незадовољства и “морализаторским” политичким дискурсом, без њиховог превођења у конкретне политичке резултате. Налази су даље показали да политичка партиципација није условљена ниским институционалним поверењем и алијенацијом, већ пре свега, личном заинтересованошћу за политику и високим самопоуздањем у могућност властитог ефективног политичког ангажмана. Поверење у институције и спољна политичка ефикасност (то јест, отклон од политике), с друге стране, махом су одређене степеном задовољства функционисањем различитих друштвених подсистема (попут економије, здравства, образовног система, политичких институција, итд.), али не и интерном политичком ефикасношћу. Када је реч о предикторима ангажмана и отклона од политике, ауторке указују на ефекат пола који води родном јазу и у погледу ангажмана и када је реч о алијенацији од политичких институција; слично, поседовање материјалних и културних ресурса (високо образовање, виши материјални положај и стални посао), које одређује структурну позицију испитаника, условљава виши степен политичког ангажмана уз појачан отклон од политике. Другим речима, налази које ауторке износе је да се

економске и културне неједнакости преливају и одређују политичке неједнакости, умањујући шансе нижим друштвеним класама и слојевима да буду активни учесници политичких процеса.

Још један правац истраживања колективних мобилизација у Србији, којим се кандидаткиња бавила у периоду након избора у звање доценткиње, односи се на истраживање специфичне форме активизма која добија на значају током протеклих година, а реч је о еколошком активизму. У коауторству са Мином Петровић објавила је чланак у хрватском часопису *Социологија и простор*, под називом **Potentials and Obstacles for the Transnationalisation of Recent Environmental Struggles in Serbia**, док је у домаћем часопису *Социологија* објавила, такође у коауторству (са Јелисаветом Вукелић), текст под називом **Europization from Below at the Semi-periphery: the Movement Against Small Hydro-power Plants in Serbia**. У оба текста разматрају се потенцијали за транснационализацију еколошких борби у Србији, с посебним освртом на протестне иницијативе против мини-хидроелектрана и рударења литијума. Реч је о (квалитативним) анализама дискурса које су спроведене на материјалима са друштвених мрежа, а посебно на оним садржајима које су производили еколошки активисти и самоорганизоване еколошке иницијативе. У оквиру оба текста указује се на специфичности еколошког активизма на европској периферији, као и на потребу за иновираним концептуалном апаратом и за заузимањем епистемичке позиције која уважава специфичности еколошког активизма ван развијених земаља Глобалног севера. У том смислу текстови уводе концепте еколоштва сиромашних/развлашћених, Глобалног истока и еко-национализма, који нису били присутни у домаћој науци о друштву. Поред тога, оба текста указују на контрадикторности које карактеришу еколошки активизам на периферији, а пре свега на супротност између еко-национализма и транснационализације, потом, на побуну против еколошког екстрактивизма и еколошке деградације у контексту процеса енергетске транзиције и глобалних зелених иницијатива, и, коначно, на контрадикторну улогу Европске уније и њених институција у процесу Зелене транзиције.

Следећа важна тема која је била предмет научног интересовања Јелене Пешић током скоријег периода везана је за улогу и значај домаће науке о друштву у историјско-друштвеним процесима, као и за њен локални дисциплинарни и институционални развој. Оваква тематска усмереност карактерише два рада, оба написана у коауторству са Иваном

Спасић и Маријом Бабовић. Реч је о монографској публикацији *Sociology in Serbia. A Fragile Discipline* и тексту под називом *The Role of Sociology in Post-Socialist Transformation in Serbia*, објављеном у оквиру зборника радова *Sociology and Post-Socialist Transformations in Eastern Europe. A Cultural Political Economy Approach*. Оба рада објављена су за међународног издавача (Springer/Palgrave Macmillan), пружајући на тај начин допринос видљивости, препознатљивости и популаризацији српске социологије у међународним оквирима. Поред тога, реч је о радовима у којима се осветљава институционални и ванинституционални развој домаће социологије с обзиром на могућности аутономног деловања у оквиру научног, и нешто ужег, социолошког поља, као и улога коју је социологија као наука имала у усмеравању ширих друштвених процеса. Временски периоди којима се омеђавају границе анализе развоја социолошке науке у нашој земљи се разликују у два рада: на нешто шири обухват анализе наилазимо у монографији, која сеже у прошлост довољно дубоко да би обухватила прапочетке развоја социологије на нашим просторима, пратећи је кроз почетке њене институционализације, дисконтинуитете у развоју и кроз поделе које су обликовале социолошку заједницу; други рад је фокусиран на савремени, пост-социјалистички развој социологије у Србији, те на улогу који је социологија имала током овог историјског периода. И теоријске перспективе се разликују у оквиру два рада: у првој, монографској публикацији, аналитичка матрица почива на комбинацији Бурдијеове теорије поља и Буравојеве концептуализације различитих типова социологије сачињене с обзиром на карактер знања које наука производи и публику којој је то знање намењено; у другој публикацији, аналитичка матрица је изграђена око приступа културне политичке економије Боба Џесоп и Наи Лин-Сунг. Наравно, јасно је да се и сазнајни циљеви два рада разликују, па је тако један усмерен на анализу историјски условљених могућности аутономног дисциплинарног развоја науке о друштву, док се други првенствено бавио агенсношћу социологије као професије и дисциплине у усмеравању савремених друштвених процеса. Иако није реч о првим нити јединим радовима који за циљ имају анализу развоја домаће социолошке науке, њихова се оригиналност састоји у примени специфичне теоријске визуре.

Поред тога, ваља рећи да се кандидаткиња у својим радовима бавила и темама које су биле у фокусу њеног научног интересовања током периода који је претходио избору у садашње звање. Наиме, овде свакако вреди поменути усмереност на проучавање

вредности и вредносних оријентација, овога пута кроз теоријско концептуализовање односа вредности, норми и друштвене промене, изложене у коауторском раду (са Младеном Лазићем), под називом **Values, norms and social dynamics**. Оригиналну (Лазићеву и Цвејићеву) теорију о вредносно-нормативној дисонанци и типолошко разликовање системске и унутар-системске дисонанце, аутори овог рада допуњују теоријским концептима, попут прогресивно и ретрогресивно усмерене дисонанце, потом доминантних и алтернативних вредности, те централних и периферних вредности, које разликују с обзиром на њихов значај за друштвену промену. Примена овог теоријског оквира у емпиријским истраживањима резервисана је за три рада која је кандидаткиња објавила током овог периода - **The Stabilisation of the Capitalist Order and Liberal Value Orientations in Serbia** (коаутор Младен Лазић), **Вредносне оријентације политичке елите: политички и економски либерализам** (коауторка Тања Свилановић) и **Економски либерализам у друштвима Србије и Хрватске током периода постсоцијалистичке трансформације: упоредна емпиријска анализа**. Сва три рада почивају на анализи емпиријских података добијених самосталним истраживањима Института за социолошка истраживања, с тим да су у фокусу првог и другог рада вредносне оријентације опште популације (Србије, а у другом тексту и Хрватске), док је у оквиру последњег рада нагласак на проучавању промене вредносних оријентација припадника политичких елита Србије.

Потом, још једна тема у којој се огледа континуитет са ранијим истраживачким радова кандидаткиње је истраживање клијентелистичких односа у савременом друштву Србије. Овоме су посвећене два рада, један који се фокусира на разматрање општих елемената клијентелистичке културе карактеристичних за друштво Србије (**The Culture of Political Clientelism - Values and Norms Underpinning Clientelist Relations and Practices in Serbia**), и други у оквиру кога се испитују механизми успостављања клијентелистичких пракси у сектору приватног обезбеђења (**Political Clientelism and Private Security Sector in Serbia**).

Коначно, овде ваља поменути и радове који се баве структурним карактеристикама друштва Србије - **Карактеристике структуралне и вредносно-идеолошке дивергенције популације и елита у контексту глобалног успона и кризе неолиберализма у Србији** и **Making a new consensual elite in Serbia**. У оквиру првог од два поменута рада, Јелена

Пешић настоји, на темељу налаза квантитативних емпиријских истраживања рађених на репрезентативним узорцима грађана Србије и подзорцима политичких и економских елита, да у дијахроној перспективи тестира хипотезу о дивергенцији популације и елита у погледу њихових структурних и вредносно-идеолошких карактеристика. Анализа је спроведена на подацима Института за социолошка истраживања, а при одређивању полазног теоријског оквира ауторка се ослањала на теорије елита и становиште британског социолога Дејвида Лејна. У тексту испитује Лејнову тезу да процес глобализације све снажније доводи до „раздруживања,, (*decoupling*) политичких и економских елита у односу на популације својих земаља и њиховог интересног утемељивања у глобализованим контекстима у оквиру којих кључну улогу имају мултинационални капитал и над-националне политичке институције. С друге стране, у оквиру текста *Making a new consensual elite in Serbia*, кандидаткиња (заједно са коаутором М. Лазићем), разматра промене основа на којима се формира и репродукује политичка елита у постсоцијалистичком друштву Србије. Основна теза - да је политичка елита Србије прошла трансформацију од социјалистичке номенклатуре чији је карактер био идиократски, преко подељене елите у првој фази блокиране трансформације, до покушаја да се створи политичка елита консензуалног типа, током фазе деблокиране трансформације – тестирана је на емпиријским подацима Института за социолошка истраживања, с посебним фокусом на субјективне (вредносно-идеолошке) и објективне карактеристике елита (попут класно-слојног порекла или унутаргенерацијске покрељивости).

Закључак и предлог Комисије:

На основу укупне документације предате на конкурс за избор у звање ванредног професора за ужу научну област Социологија, тежиште истраживања Општа социологија, комисија је закључила да др Јелена Пешић испуњава све услове за избор у ово звање, а у више елемената она те услове значајно надмашује. На наставном плану, она се показала као врстан предавач, не само према оцени студената на свим нивоима наставе (додипломском, мастер и докторском) већ и с обзиром на текстове које је објавила, а који унапређују наставу на курсевима које држи (пре свега имамо у виду монографију „Теорије зависности“, али и радове из области социјалне стратификације – друга монографија,

чланци о вредносним променама, друштвеним покретима итд.). У својим текстовима она покрива велики број подручја релевантних за ову научну област, а у складу са њеним усмерењем на општу социологију. На научном плану, текстови, као и друге научне активности (скупови, предавања по позиву и сл.) се ослањају на обиље релевантне литературе, класичне и савремене, али и на бројна истраживања у којима је учествовала, у складу са њеним опредељењем за социологију као теоријски и емпиријски утемељену науку. Важно место у њеном раду представља (коауторска) монографија о историјском развоју социологије у Србији, публикованој од стране реномиране издавачке куће. Тај рад омогућава социолозима у свету да се упознају с достигнућима ове дисциплине у Србији. У њему она демонстрира своје способности да на сажет, а опет целовит и прецизан начин, анализира широку грађу. Аналитичност, теоријска заснованост, критичност, историјски и упоредни приступ, представљају карактеристике целокупног досадашњег опуса Јелене Пешић. На крају, али не мање важно, кандидаткиња је континуирано доприносила унапређењу институционалних пракси и организационих капацитета на Филозофском факултету и Одељењу за социологију.

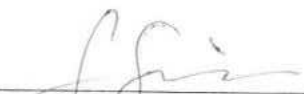
Речју, Комисија сматра да доценткиња др. Јелена Пешић испуњава све услове за избор у звање ванредног професора.

Београд, 03.09.2025.

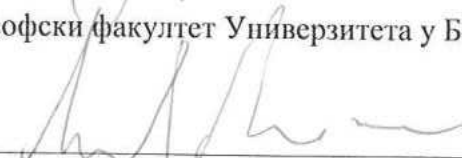
Чланови комисије:

др Младен Лазић, професор емеритус
Филозофски факултет Универзитета у Београду

др Слободан Цвејић, редовни професор
Филозофски факултет Универзитета у Београду

др Слободан Миладиновић, редовни професор
Факултет организационих наука Универзитета у Београду

ПРИМЉЕНО: 3.9.2025		
Орг. јед.	Број	Крст
	1514/2	

Г) ГРУПАЦИЈА ДРУШТВЕНО-ХУМАНИСТИЧКИХ НАУКА

С А Ж Е Т А К
РЕФЕРАТА КОМИСИЈЕ О ПРИЈАВЉЕНИМ КАНДИДАТИМА
ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ

І - О КОНКУРСУ

Назив факултета: Филозофски факултет, Универзитет у Београду
Ужа научна, односно уметничка област: Општа социологија
Број кандидата који се бирају: 1
Број пријављених кандидата: 1
Имена пријављених кандидата:
1. др Јелена Пешић

ІІ - О КАНДИДАТИМА

1) - Основни биографски подаци

- Име, средње име и презиме: Јелена, Ненад, Пешић
- Датум и место рођења: 05.09. 1978. Београд
- Установа где је запослен: Филозофски факултет, Универзитет у Београду
- Звање/радно место: доцент
- Научна, односно уметничка област: социологија

2) - Стручна биографија, дипломе и звања

Основне студије:

- Назив установе: Филозофски факултет
- Место и година завршетка: Београд, 2004.

Магистар:

- Назив установе:
- Место и година завршетка:
- Ужа научна, односно уметничка област:

Магистеријум:

- Назив установе:
- Место и година завршетка:
- Ужа научна, односно уметничка област:

Докторат:

- Назив установе: Филозофски факултет
- Место и година одбране: Београд, 2016.
- Наслов дисертације: *Вредносне оријентације у постсоцијалистичким друштвима Србије и Хрватске*

- Ужа научна, односно уметничка област: социологија

Досадашњи избори у наставна и научна звања:

2005: асистент-приправник на Одељењу за социологију Филозофског факултета у Београду
2009: асистент-приправник на Одељењу за социологију Филозофског факултета у Београду
2012: асистент на Одељењу за социологију Филозофског факултета у Београду
2016: доцент на Одељењу за социологију Филозофског факултета у Београду
2021. доцент на Одељењу за социологију Филозофског факултета у Београду

3) Испуњени услови за избор у звање ВАНРЕДНИ ПРОФЕСОР

ОБАВЕЗНИ УСЛОВИ:

	(заокружити испуњен услов за звање у које се бира)	оцена / број година радног искуства
1	Пристапно предавање из области за коју се бира, позитивно оцењено од стране високошколске установе	
2	Позитивна оцена педагошког рада у студентским анкетама током целокупног претходног изборног периода	Просечна оцена целокупног педагошког рада у периоду 2017-2024 је 4,76 Увод у социологију 2 (2017-2021), просечна оцена 4,76; Теорије о друштвеним променама (2017-2024), просечна оцена 4,67; Статистика у друштвеним истраживањима – основе (2017-2024), просечна оцена 4,83; Статистика у друштвеним истраживањима – закључивање, (2017-2024), просечна оцена 4,81; Социолошки практикум (2017-2021), просечна оцена 4,94; Општа социологија (2022), оцена 5,00; Статистика у друштвеним истраживањима-анализа (2017), оцена 4,10.
3	Искуство у педагошком раду са студентима	20 година педагошког искуства

	(заокружити испуњен услов за звање у које се бира)	Број менторства / учешћа у комисији и др.
4	Резултати у развоју научнонаставног подмлатка	<u>Менторство у изради 2 докторске дисертације (1 одбрањена, 1 је у изради):</u> Јована Зафировић, <i>Чиниоци субјективне несигурности посла: компаративна европска перспектива</i>, одбрањена: 2025. Његош Вујадиновић (ко-менторка са Наташом Јовановић-Ајзенхамер), <i>Комодификација православља: друштвени актери, праксе и стратегије отпора</i>, рад у току. <u>Менторство у изради 5 мастер радова:</u> Ана Поповић, <i>Ставови према раду и флексибилности рада становника Велике Британије, Немачке, Шпаније, Чешке и Хрватске</i>, 2020 Ризнић Јелена, <i>Пандемија патријархата: оптерећеност жена током ванредног стања услед пандемије вируса корона у Србији</i>, 2021 Мила Ђорђевић, <i>Друштвене неједнакости у кривичноправном систему Сједињених Америчких Држава</i>, 2023 Богољуб Хомшек, <i>Концепт неолиберализма у домаћој науци о друштву</i>, 2024 Катарина Годић, <i>Мобилизационе стратегије еколошких организација и покрета у Србији</i>, 2024

		Супервизија педагошке праксе студента мастер студија у оквиру курса Теорије о друштвеним променама.
5	Учешће у комисији за одбрану три завршна рада на академским специјалистичким, односно мастер студијама	<u>Чланство у дванаест комисија за одбрану завршног рада на мастер студијама:</u> Марко Касалица, <i>Класна свест радничке класе у Србији данас: квалитативно истраживање</i>, 2021. Бранислав Мушкатиновић, <i>Појам друштва као основни предмет проучавања у социологији, критика и предлог алтернативе</i>, 2022. Петар Манасијевић, <i>Стилови родитељства у Србији: друштвене класе и однос између родитеља и деце – квалитативно испитивање вредности и пракси</i>, 2021. Анђелија Миловановић, <i>Социолошки аспекти професионализације савременог спорта</i>, 2021. Тасић Милан, <i>Култура сећања на Народноослободилачку борбу у написима словеначке дневне штампе: 1946-1990</i>. 2020. Гаровић, Сандра, <i>Перцепције, ставови и вредности младих у односу на патријархалне и савремене родне улоге и положаје жена: емпијско истраживање студентске популације Универзитета Црне Горе</i>. 2020. Витезовић, Иван, <i>Млади у доба глобалног ризичног друштва: вредносне оријентације младих у контексту неолибералне биополитичке парадигме</i>. 2020. Андреј Цветић, <i>Јуниверзум носталгије: Политичка и еманципаторна у литератури о постсоцијалистичкој носталгији у бившој Југославији</i>, 2020. Крнајски Дајана, <i>Видљиве и могуће друштвене последице четврте индустријске револуције</i>, 2018. Королија Александар, <i>Капитализам и идеолошка хегемонија</i>, 2018. Трикић Милена, <i>Промене назива школа у постсоцијализму у Србији: симболичке промене као одраз идеолошких и вредносних трансформација</i>. 2017. Спасић Тамара, <i>Друштвено порекло средњошколаца и ученика у Пироту</i>. 2017.
6	Менторство или чланство у две комисије за израду докторске дисертације	Два менторства у изради докторске дисертације (1 одбрањена, 1 у току израде). Два чланства у комисијама за одбрану докторских дисертација (1 у земљи, 1 у иностранству). <u>Менторства:</u>

		Јована Зафировић, <i>Чиниоци субјективне несигурности посла: компаративна европска перспектива</i>, одбрањена: 2025. Његош Вујадиновић (ко-менторка са Наташом Јовановић-Ајзенхамер), <i>Комодификација православља: друштвени актери, праксе и стратегије отпора</i>, рад у току. <u>Чланства у комисијама:</u> Александар Королија, <i>Теорија идеолошке хегемоније и империјална фаза капитализма</i>, одбрањена: 2024. Аида Капетановић, <i>The Guardians of the Rivers: Environmental Struggles in Bosnia and Herzegovina and Serbia</i>, Факултет за политичке и друштвене науке у Фиренци, Италија (Faculty of Political and Social Sciences - Scuola Normale Superiore), одбрањена: 2024.
--	--	--

	(заокружити испуњен услов за звање у које се бира)	Број радова, саопштења, цитата и др	Навести часописе, скупове, књиге и друго
7	Објављен један рад из категорије M20 или три рада из категорије M51 из научне области за коју се бира.		
8	Саопштен један рад на научном скупу, објављен у целини (M31, M33, M61, M63)		
9	Објављена два рада из категорије M20 или пет радова из категорије M51 у периоду од избора у претходно звање из научне области за коју се бира.	1 X M21a+ 1 X M22 4 X M23 1 X M24+ 4 X M24 1 X M14 2 X M44 2 X M45	Vukelić, Jelisaveta, Pešić, Jelena. 2023. The unusual weakness of the economic agenda at protests in times of austerity: the case of Serbia. <i>East European Politics</i>, 39(4), 645–665. https://doi.org/10.1080/21599165.2023.2164850. ISSN: 2159-9165 (M21a+) Lazić, Mladen, Pešić, Jelena. 2024. Values, norms and social dynamics. <i>Philosophy and Society/ Filozofija i društvo</i> 35(3): 703-724. doi: 10.2298/FID2403703L. ISSN: 0353-5738 (M22) Petrović, Mina, Pešić, Jelena. 2023. Potentials and Obstacles for the Transnationalisation of Recent Environmental Struggles in Serbia. <i>Sociologija i prostor</i> 61(2): 397-422. DOI: 10.5673/sip.61.2.7. ISSN: 1846-5226 (M23) Pešić, Jelena, Vukelić, Jelisaveta. 2022. Europeanisation from below at the semi-periphery: the movement against small hydropower plants in Serbia. <i>Sociologija</i> 64(1): 5-27. doi: 10.2298/SOC2201005P. ISSN: 0038-0318 (M23) Pešić, Jelena, Birešev Ana, Petrović Trifunović Tamara. 2021. Political disaffection and disengagement in Serbia. <i>Sociologija</i> 63(2): 355-380. doi: 10.2298/SOC2102355P. ISSN: 0038-0318 (M23)

		Lazić, Mladen, Pešić, Jelena. 2020. The Stabilisation of the Capitalist Order and Liberal Value Orientations in Serbia, <i>Sudosteuroopa. Journal for Politics and Society (Comparative Southeast European Studies)</i>, Vol. 68, no. 3 pp. 386-407, https://doi.org/10.1515/soeu-2020-0028, ISSN: 0722-480X (M24) Pešić, Jelena. 2020. Covid 19, Mobility and Self-Isolation. Experiences of the Serbia's Citizens in the Times of Global Pandemic, <i>Sociologija</i>, vol. LXII, no. 4, pp. 467-485, doi: https://doi.org/10.2298/SOC2004467P, ISSN: 0038-0318 (M23) Пешић, Јелена. 2017. Политичка партиципација учесника протеста против диктатуре. <i>Социологија</i>, година LIX, бр. 4, стр. 452-475, DOI: https://doi.org/10.2298/SOC1704452P, ISSN: 0038- 0318 (M24) Петровић, Јелисавета, Пешић, Јелена. 2017. Између интеграције, безбедности и хуманитарности: ставови грађана Србије према мигрантима. <i>Становништво</i>, година LV, бр. 2, стр. 25-52, DOI: https://doi.org/10.2298/STNV1702025P, ISSN: 0038-982X (M24+) Пешић, Јелена. 2017. Економски либерализам у друштвима Србије и Хрватске током периода постсоцијалистичке трансформације: компаративна емпиријска анализа, <i>Социолошки преглед</i> 51, бр. 1, стр. 29-58; ISSN:0085-6320; DOI: 10.5937/socpreg1701029P (рад је заснован на налазима из одабраних поглавља докторске дисертације) (M24) Lazić, Mladen, Pešić, Jelena. 2017. Making a New Consensual Elite in Serbia, <i>Corvinus. Journal of Sociology and Social Policy</i>, Vol. VIII, 3s, pp. 195-220, ISSN: 2061- 5558, DOI: 10.14267/CJSSP.2017.3S.09 (M24) Babović, Marija, Pešić Jelena, Spasić Ivana. 2024. The role of sociology in post-socialist transformation in Serbia. In: Roncevic, Borut, Besednjak Valič, Tamara (eds.) <i>Sociology and Post-Socialist Transformations in Eastern Europe. A Cultural Political Economy Approach</i>. Cham: Springer (pp. 371-399). doi: https://doi.org/10.1007/978-3-031-65556-2_19. ISBN: 978-3-031-65555-5 (M14) Пешић, Јелена. 2021. Пандемија и неолиберални дискурси. У: Спасић, Ивана (ур.) <i>Пандемија, друштво и симболички поредак: јавни дискурси у кризи изазваној пандемијом КОВИД-19</i>. Београд: Филозофски факултет Универзитета у Београду (стр. 103-121). ISBN: 978-86-6427-178-3. https://nauka.f.bg.ac.rs/archives/396 (M45)
--	--	--

			Пешић, Јелена, Станојевић, Драган. 2021. Ставови према родној подели улога у Србији 1989-2018. У: Ћопић, Сања, Антонијевић, Зорана (ур.) <i>Феминизам, активизам, политика: производња знања на полу-периферији</i>. Београд: ИКСИ (стр. 195-224). https://www.iksi.ac.rs/izdanja/feminizam_aktivizam_politike_2021.pdf, ISBN:978-86-80756-42-4 (M44) Пешић, Јелена, Трифуновић Петровић, Тамара, Ана Бирешев. 2019. Политичка компетенција и консолидација капитализма у Србији: анализа недавања одговора на ставове о пожељном политичком и економском поретку. У: Лазић, М., Цвејић, С. (ур.) <i>Стратификацијске промене у периоду консолидације капитализма у Србији</i>, Београд: Филозофски факултет Универзитета у Београду, Институт за социолошка истраживања, стр. 247-274, ISBN: 978-86-6427-124-0 (M44) Пешић, Јелена, Свилановић, Тања. 2016. Вредносне оријентације политичке елите: политички и економски либерализам. У: Лазић, Младен (ур.), <i>Политичка елита у Србији у периоду консолидације капиталистичког поретка</i>, Београд: Институт за социолошка истраживања и Чигоја, стр. 109-141, ISBN: 978-86-531-0260-9 (M45)
10	Оригинално стручно остварење или руковођење или учешће у пројекту	11	Сарадница на међународном пројекту <i>Европско друштвено истраживање Србија / European Social Survey, Serbia</i>, Министарство науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије, Универзитет у Београду – Филозофски факултет, Институт за социолошка истраживања и Институт друштвених наука, Београд (2021–) Сарадница на домаћем пројекту Министарства науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије у склопу финансирања научноистраживачког рада на Универзитету у Београду – Филозофском факултету Сарадница на међународном пројекту <i>Advanced Data Analytics in Business – ADA</i> (EACEA 598829-EPP-1-2018-1-RS-EPPKA2-SBHE-JP). European Commission, Erasmus plus Programme (2018-2022) Сарадница на међународном пројекту <i>Transnational Political Contention in Europe - TraPoCo</i>, European Commission, Erasmus +, Jean Monnet Network (2020-2024) Сарадница на међународном пројекту <i>Accession of Serbia to the mechanism of the European Social Survey – ESS Round 9</i> (носилац пројекта: Институт за социолошка истраживања Филозофског факултета у Београду; пројекат подржан од стране Министарства науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије и пројекта PERFORM) (2017-2018)

			Сарадница на пројекту <i>ESS Advanced Translation</i>, Gesis (2024) Сарадница на домаћем пројекту <i>Изазови нове друштвене интеграције у Србији: концепти и актери</i> (179035), Министарство просвете, науке и технолошког развоја) (2010-2020) Сарадница на пројекту <i>ESS – Push to web</i>. Институт за социолошка истраживања Филозофског факултета у Београду (2020) Сарадница на пројекту <i>Western Balkans Group on Political Clientelism</i> (Institute for Sociological, Political and Judicial Research, Ss. Cyril and Methodius University in Skopje (ISPJR-UKIM); Faculty of Philosophy, University of Belgrade; and Faculty of Social Sciences, University of Tirana, Western Balkan Fund) (2019-2021) Сарадница на интерном пројекту Филозофског факултета Универзитета у Београду, <i>Човек и друштво у време кризе</i> (2021) Сарадница на интерном пројекту Института за социолошка истраживања Филозофског факултета у Београду <i>Мобилност грађана Србије током пандемије изазване коронавирусом</i> (2020)
11	Одобрен и објављен универзитетски уџбеник за предмет из студијског програма факултета, односно универзитета или научна монографија (са ISBN бројем) из научне области за коју се бира, у периоду од избора у претходно звање	1 X M42	Пешић, Јелена, Н. 2025. <i>Теорије зависности. Капитализам из визуре периферије</i>. Београд: Институт за социолошка истраживања Филозофског факултета у Београду; ISBN: 978-86-6427-365-7; DOI: 10.46793/6427.365.7.Pesic (M42) Број страна: 203 Број аутоцитата: 9
12	Један рад са међународног научног скупа објављен у целини категорије M31 или M33	3 x M33	Birešev, Ana, Pešić, Jelena, Petrović Trifunović, Tamara. 2024. More (of) Democracy: European Citizens' Views and Evaluations of Democracy. <i>Godišnjak za sociologiju</i> 20(32):11–37. ISSN 1451-9739; doi: https://doi.org/10.46630/gsoc.32.2024.01. (M33) (Назив конференције: <i>Sociological Perspectives on Contemporary Post-Yugoslav Societies</i>. Међународни скуп, одржан у Београду, Социолошко научно друштво Србије, 26–27. мај 2023; рад штампан у целини) Pešić, Jelena, Milošević, Marko. 2021. Political Clientelism and Private Security Sector in Serbia. In: Bliznakovski, Jovan (ed.) <i>Political Clientelism in the Western Balkans</i>. Skopje: Institute for Sociological, Political and Judicial Research, Ss. Cyril and Methodius University in Skopje (pp. 109-133). https://reff.f.bg.ac.rs/bitstream/id/8095/bitstream_8095.pdf. ISBN: 978-9989-633-57-7(M33)

			(Назив конференције: <i>Political Clientelism in the Western Balkans</i>. Међународни скуп, одржан онлајн, 9-11. децембра 2020; рад штампан у целини) Pešić, Jelena, Stanojević, Dragan, Babović, Marija. 2017. The Culture of Political Clientelism: Norms Underpinning Clientelist Relations and Practices in Serbia, <i>Sociološka revija</i>, Vol. 18, No 2., pp. 43-65, ISSN 1409 – 5513 (print), ISSN 1857 – 9957 (online), UDK316.334.3:329(497.11) (M33) (Број је посвећен радовима са међународне научне конференције <i>The New Challenges of the Sociological Imagination</i>, одржане 25. и 26. новембра 2016. године у Скопљу, на Филозофском факултету Универзитета Св. Кирило и Методије, у организацији Удружења социолога Републике Македоније; рад је штампан у целини).
13	Један рад са научног скупа националног значаја објављен у целини категорије М61 или М63.	2 X М63	Пешић, Јелена. 2022. Допринос Војина Милића проучавању глобалних неједнакости у производњи знања: теоријско разматрање употребе концептуалног пара центар-периферија у проучавању организације науке. У: Манић, Жељка, Мирков, Анђелка (ур.) <i>Социолошко наслеђе Војина Милића - 100 година од његовог рођења</i>. Београд: ИСИ ФФ (стр. 105-125). https://isi.f.bg.ac.rs/wp-content/uploads/2023/03/Sociolosko-nasledje-Vojina-Milica-za-NBS.pdf. ISBN: 978-86-6427-259-9 (M63) (Назив конференције: <i>Социолошко наслеђе Војина Милића – 100 година од рођења</i>. Научни скуп националног значаја, одржан 17. септембра 2022. године на Филозофском факултету Универзитета у Београду; рад је штампан у целини) Пешић, Јелена. 2018. Карактеристике структуралне и вредносно-идеолошке дивергенције популације и елита у контексту глобалног успона и кризе неолиберализма у Србији, у: Јелена Пешић, Вера Бацковић, Анђелка Мирков (ур) <i>Србија у условима глобалне кризе неолибералног облика капиталистичке регулације</i>, Београд, Институт за социолошка истраживања Филозофског факултета. 29-52, https://isi.f.bg.ac.rs/wp-content/uploads/2019/02/Jelena-Pesic-Vera-Backovic-Andjelka-Mirkov-Srbija-u-uslovima-globalne-krize.pdf. ISBN: 978-86-6427-100-4 (M63) (Зборник радова настао је на основу саопштења са домаћег националног скупа под називом <i>Глобална криза неолибералног облика капиталистичке регулације и локалне последице: случај Србије</i>, одржаног 17. и 18. новембра 2017. године на Филозофском факултету у Београду; рад је штампан у целини)
14	Објављена један рад из категорије М20 или четири рада из категорије М51 у периоду од последњег избора из научне области за коју се бира. (за поновни избор ванр. проф.)		

15	Један рад са међународног научног скупа објављен у целини категорије М31 или М33. <i>(за поновни избор ванпр. проф)</i>		
16	Један рад са научног скупа националног значаја објављен у целини категорије М61 или М63. <i>(за поновни избор ванпр. проф)</i>		
17	Објављен један рад из категорије М21, М22 или М23 од првог избора у звање ванредног професора из научне области за коју се бира		
18	Објављен један рад из категорије М24 од првог избора у звање ванредног професора из научне области за коју се бира. Додатно испуњен услов из категорије М21, М22 или М23 може, један за један, да замени услов из категорије М24 или М51		
19	Објављених пет радова из категорије М51 у периоду од избора у претходно звање из научне области за коју се бира. Додатно испуњен услов из категорије М24 може, један за један, да замени услов из категорије М51		
20	Цитираност од 10 хетеро цитата.		
21	Два рада са међународног научног скупа објављена у целини категорије М31 или М33		
22	Два рада са научног скупа националног значаја објављена у целини категорије М61 или М63		
23	Одобрен и објављен универзитетски уџбеник за предмет из студијског програма факултета, односно универзитета или научна монографија (са ISBN бројем)		

	из научне области за коју се бира, у периоду од избора у претходно звање		
24	Број радова као услов за менторство у вођењу докт. дисерт. – (стандард 9 Правилника о стандардима...)		

ИЗБОРНИ УСЛОВИ:

<i>(изабрати 2 од 3 услова)</i>	<i>Заокружити ближе одреднице (најмање по једна из 2 изабрана услова)</i>
1. Стручно-професионални допринос	1. Председник или члан уређивачког одбора научних часописа или зборника радова у земљи или иностранству. 2. Председник или члан комисија за израду завршних радова на академским мастер или докторским студијама. 3. Руководилац или сарадник на домаћим и међународним научним пројектима.
2. Допринос академској и широј заједници	1. Председник или члан органа управљања, стручног органа или комисија на факултету или универзитету у земљи или иностранству. 2. Учесће у наставним активностима ван студијских програма (перманентно образовање, курсеви у организацији професионалних удружења и институција, програми едукацијенаставника) или у активностима популаризације науке.
3. Сарадња са другим високошколским, научноистраживачким установама, односно установама културе или уметности у земљи и иностранству	1. Руководијење или учешће у међународним научним или стручним пројектима и студијама 2. Радно ангажовање у настави или комисијама на другим високошколским или научноистраживачким институцијама у земљи или иностранству, или звање гостујућег професора или истраживача. 3. Руководијење радом или чланство у органу или професионалном удружењу или организацији националног или међународног нивоа. 4. Учесће у изради и спровођењу заједничких студијских програма 5. Предавања по позиву на универзитетима у земљи или иностранству.

*Напомена: На крају табеле кратко описати заокружену одредницу

ИЗБОРНИ УСЛОВ 1: СТРУЧНО-ПРОФЕСИОНАЛНИ ДОПРИНОС

1.1. Председник или члан уређивачког одбора научних часописа или зборника радова у земљи или иностранству

Чланица редакције часописа *Социологија. Часопис за социологију, социјалну психологију и социјалну антропологију* (2020–). Издавач: Социолошко научно друштво Србије и Институт за социолошка истраживања Филозофског факултета у Београду.

Чланица редакције часописа *Corvinus. Journal of Sociology and Social Policy* (2019–). Издавач: Универзитет Корвинус у Будимпешти (Corvinus University, Budapest).

Чланица међународног издавачког савета часописа *Ревиија за социологију* (2020–). Издавач: Хрватско социолошко друштво.

Коуредница тематског броја часописа *Социологија* 65(4), из 2023. године, посвећеног радовима са међународне конференције *Sociological Perspectives on Contemporary Post-Yugoslav Societies*.

Коуредница тематског броја часописа *Социологија* 63 (2), из 2021. године, посвећеног анализи података добијених у оквиру *Европског друштвеног истраживања*.

Коуредница тематског зборника са домаћег научног скупа: Јелена Пешић, Вера Бацковић, Анђелка Мирков (2018), *Србија у условима глобалне кризе неолибералног облика капиталистичке регулације*, Београд, Институт за социолошка истраживања Филозофског факултета у Београду.

1.2. Председник или члан комисија за израду завршних радова на академским мастер или докторским студијама

Чланство у комисијама за оцену завршног рада на докторским студијама:

1. Александар Королија, *Теорија идеолошке хегемоније и империјална фаза капитализма*, одбрањена: 2024.
2. Аида Капетановић, *The Guardians of the Rivers: Environmental Struggles in Bosnia and Herzegovina and Serbia*, одбрањена: 2024. (Факултет за политичке и друштвене науке у Фиренци, Италија /Faculty of Political and Social Sciences Scuola Normale Superiore/, одбрањена: 2024.

Чланство у комисијама за оцену завршног рада на мастер студијама:

1. Марко Касалица, *Класна свест радничке класе у Србији данас: квалитативно истраживање*, 2021.
2. Бранислав Мушкатиновић, *Појам друштва као основни предмет проучавања у социологији, критика и предлог алтернативе*, 2022
3. Петар Манасијевић, *Стилови родитељства у Србији: друштвене класе и однос између родитеља и деце – квалитативно испитивање вредности и пракси*, 2021.
4. Анђелија Миловановић, *Социолошки аспекти професионализације савременог спорта*, 2021.
5. Тасић Милан, *Култура сећања на Народноослободилачку борбу у написима словеначке дневне штампе: 1946-1990*. 2020.
6. Гаровић, Сандра, *Перцепције, ставови и вредности младих у односу на патријархалне и савремене родне улоге и положаје жена: емпиријско истраживање студентске популације Универзитета Црне Горе*. 2020.
7. Витезовић, Иван, *Млади у доба глобалног ризичног друштва: вредносне оријентације младих у контексту неолибералне биополитичке парадигме*. 2020.
8. Андреј Цветић, *Јуниверзум носталгије: Политичка и еманципаторна у литератури о постсоцијалистичкој носталгији у бившој Југославији*, 2020.
9. Крнајски Дајана, *Видљиве и могуће друштвенепоследице четврте индустријске револуције*, 2018.
10. Королија Александар, *Капитализам и идеолошка хегемонија*, 2018.
11. Трикић Милена, *Промене назива школа у постсоцијализму у Србији: симболичке промене као одраз идеолошких и вредносних трансформација*. 2017.
12. Спасић Тамара, *Друштвено порекло средњошколаца и ученика у Пироту*. 2017.

Чланство у комисијама за оцену научне заснованости теме докторске дисертације:

1. Дуња Полети Ћосић, *Жене из Србије у Француској и Немачкој: међузависност радних односа и миграционих пракси код радно активних емигранткиња*. 2017.
2. Королија, Александар, *Теорија идеолошке хегемоније и империјална фаза капитализма*, 2021.
3. Зејнулаховић, Дамир, *Хегемона неолиберална идеологија у Србији од 2000. до 2020. године*, 2022.

4. Здравковић, Стефан, *Социолошки аспекти развоја предузетништва у периоду консолидације капитализма у Србији*, 2023.
5. Ризнић, Јелена, *Сексуално насиље над студенткињама на факултетима Универзитета у Београду и Универзитета уметности у Београду*, 2023.
6. Ђорђевић, Небојша, *Оријенталистички дискурс о Индонезији у савременој путописној литератури у Србији*, 2023.

1.3. Руководилац или сарадник на домаћим и међународним научним пројектима

- (2021–) *Европско друштвено истраживање Србија / European Social Survey, Србија*, Министарство науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије, Универзитет у Београду – Филозофски факултет, Институт за социолошка истраживања и Институт друштвених наука, Београд. Учешће у реализацији пројекта.
- (2018-2022) *Advanced Data Analytics in Business – ADA* (EACEA 598829-EPP-1-2018-1-RS-EPPKA2-SBHE-JP). European Commission, Erasmus plus Programe. Учешће у реализацији пројекта.
- (2020-2024) *Transnational Political Contention in Europe - TraPoCo*, European Commission, Erasmus +, Jean Monnet Network. Учешће у реализацији пројекта.
- (2024) *ESS Advanced Translation*, Gesis. Учешће у реализацији пројекта.
- (2021–) Пројекти Министарства науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије у склопу финансирања научноистраживачког рада на Универзитету у Београду – Филозофском факултету. Учешће у реализацији пројекта.
- (2021) *Човек и друштво у време кризе*, Филозофски факултет Универзитета у Београду. Учешће у реализацији пројекта. Учешће у реализацији пројекта.
- (2010-2020) *Изазови нове друштвене интеграције у Србији: концептни актери* (179035), Министарство просвете, науке и технолошког развоја). Учешће у реализацији пројекта.
- (2020) *ESS – Push to web*. Институт за социолошка истраживања Филозофског факултета у Београду. Учешће у реализацији пројекта.
- (2019-2021) *Western Balkans Group on Political Clientelism* (Institute for Sociological, Political and Judicial Research, Ss. Cyril and Methodius University in Skopje (ISPJR-UKIM); Faculty of Philosophy, University of Belgrade; and Faculty of Social Sciences, University of Tirana, Western Balkan Fund). Учешће у реализацији пројекта.
- (2017-2018) *Accession of Serbia to the mechanism of the European Social Survey – ESS Round 9* (носилац пројекта: Институт за социолошка истраживања Филозофског факултета у Београду; пројекат подржан од стране Министарства науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије и швајцарске развојне организације Хелветас). Учешће у реализацији пројекта.
- (2020) *Мобилност грађана Србије током пандемије изазване коронавирусом*, интерни пројекат Института за социолошка истраживања Филозофског факултета у Београду. Учешће у реализацији пројекта.

ИЗБОРНИ УСЛОВ 2: ДОПРИНОС АКАДЕМСКОЈ И ШИРОЈ ЗАЈЕДНИЦИ

2.1. Председник или члан органа управљања, стручног органа или комисија на факултету или универзитету у земљи или иностранству

- Чланица Комисије за научноистраживачки рад Филозофског факултета у Београду (2018-2021; 2021-2024)

- Чланица Комисије за наставну, научну и техничку документацију Филозофског факултета у Београду (2024-)
- Чланица Комисије Одељења за социологију за акредитацију (2019-2021)
- Чланица Комисије Одељења за социологију за мање измене студијског програма (2023-2024)
- Чланица Комисије Одељења за социологију за диференцијални испит за упис на докторске студије социологије (2023-)
- Чланица Комисије Одељења за социологију за пријемни испит на докторским студијама (2021-)
- Чланица Комисије за израду теста знања из социологије на пријемном испиту Филозофског факултета у Београду (2016-2018)
- Координаторка докторских студија на Одељењу за социологију (2021-2024)

2.2. Учешће у наставним активностима ван студијских програма (перманентно образовање, курсеви у организацији професионалних удружења и институција, програми едукације наставника) или у активностима популаризације науке

- Припрема и учешће у реализацији вебинара под називом *What avenues for environmental struggles in Europe?*, 12. јуна 2023, у организацији OBC Transeuropa. <https://www.balcanicaucaso.org/Appuntamenti/What-avenues-for-environmental-struggles-in-Europe>
- Организација и учешће у регионалном панелу, под називом *Civil Society, Political Contention and European Enlargement*, 2. марта 2023. године у Београду. <https://www.balcanicaucaso.org/eng/Projects2/TraPoCo/Appuntamenti-Trapoco/Civil-Society-Political-Contention-and-European-Enlargement>
- Чланица комисије Одељења за социологију за оцену радова на Такмичењу ученика средњих школа из социологије, чији је организатор Српско социолошко друштво (2017)

ИЗБОРНИ УСЛОВ 3: САРАДЊА СА ДРУГИМ ВИСОКОШКОЛСКИМ, НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКИМ УСТАНОВАМА, ОДНОСНО УСТАНОВАМА КУЛТУРЕ ИЛИ УМЕТНОСТИ У ЗЕМЉИ И ИНОСТРАНСТВУ

3.1. Руковођење или учешће у међународним научним или стручним пројектима и студијама

- (2021–) *Европско друштвено истраживање Србија / European Social Survey, Србија*, Министарство науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије, Универзитет у Београду – Филозофски факултет, Институт за социолошка истраживања и Институт друштвених наука, Београд. Учешће у реализацији пројекта.
- (2018-2022) *Advanced Data Analytics in Business – ADA* (EACEA 598829-EPP-1-2018-1-RS-EPPKA2-SBHE-JP). European Commission, Erasmus plus Programme. Учешће у реализацији пројекта.
- (2017-2018) *Accession of Serbia to the mechanism of the European Social Survey – ESS Round 9* (носилац пројекта: Институт за социолошка истраживања Филозофског факултета у Београду; пројекат подржан од стране Министарства науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије и швајцарске развојне организације Хелветас). Учешће у реализацији пројекта.
- (2020-2024) *Transnational Political Contention in Europe - TraPoCo*, European Commission, Erasmus +, Jean Monnet Network. Учешће у реализацији пројекта.
- (2024) *ESS Advanced Translation*, Gesis. Учешће у реализацији пројекта.
- (2020) *ESS – Push to web*. Институт за социолошка истраживања Филозофског факултета у Београду. Учешће у реализацији пројекта.

- (2019-2021) *Western Balkans Group on Political Clientelism* (Institute for Sociological, Political and Judicial Research, Ss. Cyril and Methodius University in Skopje (ISPJR-UKIM); Faculty of Philosophy, University of Belgrade; and Faculty of Social Sciences, University of Tirana, Western Balkan Fund). Учешће у реализацији пројекта.

3.2. Радно ангажовање у настави или комисијама на другим, високошколским или научноистраживачким институцијама у земљи или иностранству, или звање гостујућег професора или истраживача

- Чланица комисије за одбрану докторске дисертације на Факултету за политичке и друштвене науке у Фиренци, Италија (Faculty of Political and Social Sciences Scuola Normale Superiore). Кандидаткиња: Аида Капетановић. Менторке: Кјара Милан (Chiara Milan) и Мануела Кајани (Manuela Caiani). Наслов дисертације: *The Guardians of the Rivers: Environmental Struggles in Bosnia and Herzegovina and Serbia*. Датум одбране: 16.10. 2024.
- Чланица комисије за избор др Јоване Зафировић у звање научне сараднице на Институту друштвених наука.
- Чланица комисије за избор Миле Ђорђевић у звање асистенткиње на Правном факултету у Београду.

3.3. Руковођење радом или чланство у органу или професионалном удружењу или организацији националног или међународног нивоа

- Представница Универзитета у Београду у међународној организацији Scholars at Risk(2010-2024)
- Чланство у професионалном удружењу Социолошко научно друштво Србије (2021 -)

3.4. Учешће у изради и спровођењу заједничких студијских програма

- Учешће у изради и реализацији студијског мастер програма Напредна анализа података на Универзитету у Београду. Програм је акредитован за извођење на српском и енглеском језику (<https://www.bg.ac.rs/nap/>).

3.5. Предавања по позиву на универзитетима у земљи или иностранству

- Учешће у одржавању семинара под називом *Marginal Environmentalism: Local environmental activism and global trends in the European neighbourhood*, на докторским студијама Факултета за политичке и друштвене науке у Фиренци (Faculty of Political and Social Sciences Scuola Normale Superiore). У оквиру семинара, 18. маја 2022, одржала предавање под називом *Europeanization From Below at the Semi-Periphery: Potentials for Transnationalization of Grassroot Environmental Movements in Serbia* (<https://www.balcanicaucaso.org/eng/Projects2/TraPoCo/Didattica/Seminari/Marginal-environmentalism>)

III - ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

На оглас објављен у огласним новинама Националне службе за запошљавање *Послови* (број 1156-1157) и на сајту Филозофског факултета Универзитета у Београду дана 06. 08. 2025. године, пријавила се једна кандидаткиња, Јелена Пешић. На основу укупне документације предате на конкурс за избор у звање ванредног професора за ужу научну област Социологија, тежиште истраживања Општа социологија, комисија је закључила да др Јелена Пешић испуњава све услове за избор у ово звање, а у више елемената она те услове значајно надмашује.

Стручно-професионални допринос се види из великог броја радова који укључују и један у врхунској M21a+ категорији, као и самосталну монографију, али и из великог броја пројеката и емпиријских истраживања путем којих је стварала научну грађу за своје радове.

Допринос академској и широј заједници се огледа у континуираном учешћу у раду стручних и административних тела на факултету, као и у активностима које популаризују социологију и ван Филозофског факултета

Коначно, видне су и активности Јелене Пешић на научној и наставној сарадњи са другим установама и организацијама у земљи и иностранству.

Због свега наведеног Комисија сматра да доценткиња др. Јелена Пешић испуњава све услове за избор у звање ванредног професора.

Место и датум:

Београд, 03.09.2025.

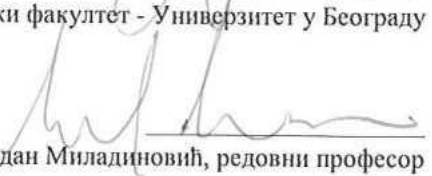
ПОТПИСИ
ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Др Младен Лазич, професор емеритус
Филозофски факултет - Универзитет у Београду

Др Слободан Цвејић, редовни професор
Филозофски факултет - Универзитет у Београду

Др Слободан Миладиновић, редовни професор
Факултет организационих наука - Универзитет у Београду

Изјава о изворности

Име и презиме кандидата Јелена Пешић

Сагласно члану 26. став 3. Кодекса професионалне етике Универзитета у Београду,

ИЗЈАВЉУЈЕМ

- да је сваки мој рад и достигнуће, изворни резултат мог интелектуалног рада и да тај рад не садржи никакве изворе, осим оних који су наведени у раду,
- да нисам кршио/ла ауторска права и користио/ла интелектуалну својину других лица.

У Београду,

07/08/2025

Потпис аутора

